

Łódź, dnia 5 września 2017 r.

Prof. dr hab. Stanisław Firlej
Dziedzina – sztuki muzyczne
Dyscyplina – instrumentalistyka

Recenzja dorobku Pani dr hab. Renaty Marzec w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy, Wydział Instrumentalny. Pismo z dnia 05.07.2017 r. informujące mnie, że Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy działając na podstawie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki muzycznej z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity – art.18 us.1 i 2 (Dz. U. nr 65, poz.595; wraz ze zmianami Dz. U. nr 164 poz. 1365 z dnia 17.08.2005) wszczęła w dniu 30.05.2017 roku postępowanie przewodowe dla dr hab. Renaty Marzec na tytuł profesora sztuk muzycznych, a Centralna Komisja Kwalifikacyjna ds. Stopni i Tytułów pismem z dnia 07.06.2017 roku powołała mnie na recenzenta w tym postępowaniu.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy z dnia 30.05.2017 roku, w sprawie:

- wszczęcia postępowania o nadanie pani dr hab. Renacie Marzec tytułu profesora w dziedzinie sztuk muzycznych.
- wyznaczenia mnie recenzentem tego postępowania przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów.

W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz.U. nr 65 poz.595, ze zmianami Dz.U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., art. 6 ust.1-3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia postępowania o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych. Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego pisma sygnowanego datą 05.07.2017 roku, informującego o wyznaczeniu mnie przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną ds. Stopni i Tytułów recenzentem dorobku artystycznego, naukowego, dydaktycznego oraz w zakresie kształcenia kadry Kandydatki została dołączona, w formie elektronicznej, następująca dokumentacja:

- Kopia uchwały Rady Wydziału o wszczęciu postępowania o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych,
- Kopia uchwały Rady Wydziału o wyznaczeniu recenzentów,
- Kopia Pisma Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów o wyznaczeniu mnie recenzentem dorobku kandydata,
- Dokumentacja oraz wnioski kandydata o wszczęcie postępowania,

Złożona przy wniosku przez Kandydatkę dokumentacja dorobku została wyczerpująco przygotowana i bez zastrzeżeń odpowiada wymaganiom ustawy z dnia 14.03.2003 roku art. 26 ust. 1 tekst jednolity (Dz. U. nr 65 poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r.), oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15.01.2004 roku § 20 ust. 1-7 w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskim i habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora tekst jednolity (Dz. U. nr 15, poz. 128, wraz ze zmianami, Dz. U. nr 252, poz. 2124, Dz. U. nr 153, poz. 1094).

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14.03.2003 roku art. 27 ust. 3 pkt. 1 i 2 Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu postępowania o nadanie tytułu profesora sztuk muzycznych pani dr hab. Renacie Marzec.

Podstawowe dane o kandydatce

- 1988 – 1994 - współpraca z orkiestrą kameralną Capella Bydgosiensis,
- 1988 – 1991 - nauczyciel klasy wiolonczeli w ZSM I i II st. w Toruniu,
- 1990 - tytuł magistra sztuki w AM w Bydgoszczy,
- 1990 – 1998 - asystent w klasie wiolonczeli w AM w Bydgoszczy,
- 1993 – 2015 - nauczyciel klasy wiolonczeli w PSM I i II st. w Inowrocławiu,
- 1997 - przewodnik kwalifikacyjny I stopnia,
- 1998 – 2004 - etat adiunkta w klasie wiolonczeli AM w Bydgoszczy,
- 1999 – 2002 - funkcja Prodziekana Wydziału Instrumentalnego AM w Bydgoszczy,
- 2002 – 2005 - funkcja Dziekana Wydziału Instrumentalnego AM w Bydgoszczy,
- 2003 - uzyskanie stopnia doktora habilitowanego,
- 2004 - uzyskanie w wyniku konkursu tytułu profesora nadzwyczajnego AM w Bydgoszczy,
- 2005 – 2008 - funkcja Dziekana Wydziału Instrumentalnego AM w Bydgoszczy,
- 2008 – 2012 - funkcja Prodziekana Wydziału Instrumentalnego AM w Bydgoszczy,
- 2008 – 2012 - funkcja kierownika Studiów Doktoranckich AM w Bydgoszczy,
- 2012 – 2016 - funkcja Dziekana Wydziału Instrumentalnego AM w Bydgoszczy,

Ocena dorobku

Dorobek artystyczny

Głównym nurtem zainteresowań pani Renaty Marzec, doskonałej wiolonczelistki, jest wykonawstwo muzyki kameralnej. Artystka w następujących słowach charakteryzuje swój stosunek do kameralistyki w autoreferacie: *„Realizacja i interpretacja faktury kameralnej, jej rozwój oraz brzmieniowe przeobrażenia stanowią do dziś główny obszar mojej fascynacji wyrażonej zarówno w repertuarze koncertowym jak i w pracy dydaktycznej. Powodem tego jest może subiektywne przekonanie, iż spośród instrumentów smyczkowych właśnie wiolonczela, jej rola w muzyce kameralnej przeszła poprzez wieki najbardziej spektakularną ewolucję. Wspinająca się bowiem w partyturze kameralnej, przechodząc hierarchię ważności od głosu wspierającego harmoniczną podstawę basu (jeszcze w wieku XVIII) do realizacji przebiegów tematycznych, podejmując formotwórcze kształtowanie dzieła. Rozkwit znaczenia wiolonczeli w muzyce kameralnej przyniósł wiek XIX, a późniejszy czas dopełnił i ugruntował jej rangę, ekspansję aktywności i rozwinięcie partii aż do wymiaru wirtuozowskiego”*. W tym miejscu warto przypomnieć, że stopień doktora habilitowanego artystka otrzymała na podstawie rozprawy habilitacyjnej pt. *„Wiolonczela w utworach kameralnych Fryderyka Chopina, styl, forma, faktura”*. W dokumentacji jej koncertów znajduje się 186, potwierdzonych starannie zebranymi afiszami, koncertów kameralnych. Prezentowany na

nich repertuar obejmuje szeroki wachlarz dzieł od baroku do czasów współczesnych. Wśród utworów, które wykonywała są m.in. Tria fortepianowe Rachmaninowa, Borodina, Szostakowicza, Mozarta i Brahmsa, Kwartety i Kwintety fortepianowe Mozarta, Beethovena, Brahmsa, Schumana, Elgara, Szostakowicza i Faure. Na swoich koncertach wykonywała również pozycje literatury na wiolonczelę solo takie jak: J.S. Bach - Suita d, C, i Es, G. Cassado - Suita, B. Britten - III Suita op. 87, A. Szalowski - Partita, P. Kadosa - Sonata op. 26, S. Cincadze - Sonata, E. Ysaye - Sonata ballada op. 27 na skrzypce solo w transkrypcji na wiolonczelę Lotara Niefinga oraz I. Albeniz - Asturias we własnej transkrypcji. Dodam, że z racji wysokich wymagań technicznych interpretacja wymienionych utworów solowych stanowi duże wyzwanie dla każdego koncertującego wiolonczelisty. Wśród artystów, z którymi pani Renata Marzec współpracowała znajdują się takie znakomitości jak: Jadwiga Kaliszewska, Urszula Bartkiewicz, Dymitr Sitkowiecki i Paweł Radziński. Od roku 2010 pani Renata Marzec występuje wspólnie ze swoim mężem organistą Radosławem Marcem w stałym zespole pod oryginalną nazwą Cellorganic. Artystka tak komentuje swoje nowe doświadczenia w autoreferacie: *„Współpraca z organami (według Mozarta „królem stylistycznej instrumentarium, przyniosła mi wiele nowych doświadczeń... Organy bowiem okazały się znakomitym medium transferującym z nową jakością nie tylko dzieła kameralne z klawesynem, ale również utwory z towarzyszeniem orkiestry... To wszystko otworzyło dla mnie nowe przestrzenie działań, wniosło inspirację do wykonywania utworów nie tylko napisanych na ten skład, ale także do szukania bądź też tworzenia własnych transkrypcji”*. Podsumowaniem wieloletniej działalności koncertowej stała się płyta CD „Borrowed Sounds” wydana w firmie Soliton w 2016 roku, na której zostały uwiecznione utwory na wiolonczelę solo oraz z towarzyszeniem organów.

Dorobek naukowy i organizatorski

Olbrzymi dorobek naukowy i organizatorski pani dr hab. Renaty Marzec wiąże się z pełnioną przez nią wielokrotnie funkcją dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Jako adiunkt, w 1999 roku została wybrana na funkcję prodziekana. W następnych latach pełniła funkcję dziekana (2002-2008), prodziekana (2008-2012) oraz dziekana (2012-2016). Dla młodego pracownika naukowego było to wielkie wyróżnienie. Artystka tak komentuje fakt wyborów w autoreferacie: *„Był to dla mnie od początku ogromny zaszczyt i wyzwanie. Zaufanie, którym mnie obdarzano zawsze rozumiałam nie jako formę władzy, lecz jako misję do pracy dla dobra pedagogów i studentów. Stanowiło to mój główny imperatyw do organizacji pracy wydziału w taki sposób, aby poszczególni Kierownicy i ich katedry mogły działać bez zakłóceń od strony merytorycznej w zakresie dydaktyki oraz rozwoju kadry artystyczno-naukowej przynosząc wydziałowi na każdym polu sukcesy. Mam nadzieję, że choć w części moje intencje zostały urzeczywistnione ale nie do mnie należy ocena tych kilkunastu (17) lat”*. Ważnym doświadczeniem w jej pracy administracyjnej było kształtowanie procesu nauczania najpierw na studiach pięcioletnich wg obowiązujących minimumów, a potem podział na studia I i II stopnia (2004 - 2005). Jej działanie w tym zakresie polegało na podziale planów zajęć i stworzeniu dwóch odrębnych systemów z uwzględnieniem różnych specjalizacji.

Oddzielnym wyzwaniem stało się przygotowanie nowej formy kształcenia w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji. Pani Renata Marzec opracowała samodzielnie cały system dla każdej katedry przy współudziale młodych pedagogów. Do ważnych działań administracyjnych artystka zalicza utworzenie Studiów Doktoranckich, które przygotowała na wniosek Rektora Wydziału, jako jedyny posiadający odpowiednie uprawnienia, mógł otworzyć III stopień kształcenia w dyscyplinie instrumentalistyka. Całokształt edukacji III stopnia, warunki rekrutacji, plan zajęć, regulamin oraz procedura przewodowa były również

sferą jej koncepcji pomyślanych w taki sposób, aby funkcjonowanie struktury mogło uwzględniać odpowiednią poprzeczkę wymagań artystyczno-naukowych wobec kandydatów. Piastując funkcję Kierownika Studiów Doktoranckich (2008-2012) pani Renata Marzec koordynowała przebieg studiów oraz wprowadzała je również w Krajowe Ramy Kwalifikacji. W czasie pełnienia funkcji dziekana artystka była organizatorką wielu sympozjów i seminariów naukowych z udziałem światowej sławy artystów takich jak: Roman Jabłoński – wiolonczela, Paweł Vernikov – skrzypce, Roman Perucki – organy, Mihail Voskriesiński – fortepian, Dudu Carmel (Izrael) – obój, Julian Gembalski – organy, Robert Bates (USA) – organy i Jean-Patrice Brosse (Francja) – organy. Była współtwórczynią Turnieju Kameralnego w Trzech Odślonach (25-29 04. 2014), wydarzenia o zasięgu ogólnopolskim, które zgromadziło przedstawicieli ze wszystkich polskich uczelni muzycznych oraz z wielu szkół muzycznych I i II st. z całego kraju. Jako konsultant Centrum Edukacji Artystycznej wielokrotnie brała udział w pracach zespołów eksperckich, Regionalnych i Ogólnopolskich Przesłuchaniach uczniów klas wiolonczel i kontrabasów Szkół Muzycznych I i II st. Napisała recenzję wydawniczą publikacji „Moja wiolonczela” autorstwa Agnieszki Kaszuby wydanej przez oficynę Eufonium. Publikacja zawiera kompozycje na wiolonczelę i fortepian, które są chętnie wykorzystywane przez nauczycieli jako materiał dydaktyczny. Przy okazji prowadzenia kursów i lekcji mistrzowskich pani Renata Marzec wygłasza też wykłady metodyczne dla nauczycieli na temat: „Wibracja w grze na wiolonczeli. Zagadnienia metodyczno - wykonawcze” oraz „Praca z zespołem kameralnym. Realizacja faktury kameralnej w aspekcie wykonawczym”.

Dorobek dydaktyczny

Pani dr hab. Renata Marzec jest pedagogiem rozmiłowanym w misji kształtowania osobowości młodych artystów na każdym etapie nauki gry na wiolonczeli. Realizuje tę misję wprowadzając indywidualne programy nauczania. Z całą świadomością tego przesłania pisze ona w autoreferacie: *„Praca dydaktyczna jako jeden z kilku wątków mojej aktywności zawodowej, stanowiła dla mnie źródło satysfakcji, której mogłam doświadczać na wszystkich poziomach kształcenia muzycznego. Pełne spektrum wiekowe uczniów I i II stopnia oraz studentów, ich różny stopień uzdolnień i poziom zaawansowania w grze na wiolonczeli był wyzwaniem do tworzenia zindywidualizowanego programu nauczania. Łączyło się też z moim osobistym i emocjonalnym zaangażowaniem w rozwój każdego ucznia i studenta. Indywidualny kontakt na zajęciach w relacji mistrz-uczeń stwarza bowiem unikalną możliwość kształtowania wrażliwości młodych pokoleń na sztukę wyższą wraz z przekazem tych najbardziej uniwersalnych wartości”*. Wytwarzająca się stopniowo więź z uczniami i studentami zaowocowała z czasem nagrodami na konkursach instrumentalnych- solistów i kameralistów. Do wychowanków pani Renaty Marzec nagradzanych na konkursach międzynarodowych należą: Ewa Witczak - absolwentka studiów licencjackich i magisterskich, obecnie doktorantka na studiach III st., Katarzyna Beresińska – absolwentka studiów licencjackich i magisterskich, Leszek Stachowski-absolwent studiów licencjackich, kontynuuje studia II stopnia oraz Dominika Molenda –absolwentka studiów licencjackich, magisterskich, obecnie doktorantka studiów III stopnia. Z grupy uczniów PSM I i II st. w Inowrocławiu najbardziej spektakularne wyniki konkursowe osiąga Miłosz Drogowski. Obecnie, w roku akademickim 2016/17 prowadzona przez panią Renatę Marzec klasa wiolonczeli liczy 10 studentów na studiach I i II stopnia oraz 3 studentów na Studiach Doktoranckich. Uzupełnieniem pracy dydaktycznej pani Renaty Marzec są kursy mistrzowskie, warsztaty wiolonczelowe i kameralne dla uczniów, studentów i pedagogów, które artystka prowadzi w wielu miastach Polski. W dokumentacji znajduje się informacja o dwudziestu trzech tego rodzaju wydarzeniach prowadzonych od 2006 roku. Bierze także aktywny udział w pracach jury ważnych konkursów wykonawczych takich jak XXXI

Ogólnopolski Konkurs Bachowski im Z. Hajzera w Zielonej Górze czy Turniej Kameralny w Trzech Odśłonach w Bydgoszczy.

W roku 2015 pani Renata Marzec prowadziła w ramach europejskiego programu Erasmus wykłady i seminarium dla doktorantów, a także kursy mistrzowskie dla wiolonczelistów Wydziału Muzyki i Tańca studiów I i II stopnia w Akademii Sztuk w Bratysławie na Słowacji.

Dorobek w zakresie kształcenia kadry

Pani dr hab. Renata Marzec wielokrotnie pełniła funkcje promotora i recenzenta w przewodach doktorskich i habilitacyjnych. Była promotorem w następujących przewodach zakończonych nadaniem stopnia doktora:

- dr Michał Szałach – AM Bydgoszcz – temat pracy doktorskiej *„Wybrana twórczość skrzypcowa Tadeusza Paciorkiewicza. Z problematyki zagadnień stylistycznych i interpretacyjnych”* – 2016 rok,
- dr Michałina Radzińska – AM Bydgoszcz – temat pracy doktorskiej *„Różnorodność form, stylów i inspiracji w wybranych dziełach George’a Enescu opublikowanych po śmierci artysty”* 2016 rok,

Pełni funkcję promotora w kilku otwartych przewodach doktorskich. Są to:

- mgr Kamil Walasek – temat pracy *„Sonaty Johanna Brahmsa w transkrypcjach na altówkę oraz ich znaczenie w praktyce estradowej altowiolisty”* 2014 rok,
- mgr Cecylia Stanecka – AM Bydgoszcz – temat pracy *„Twórczość wiolonczelowa Szymona Laksa. Przeobrażenia stylistyczne oraz źródła inspiracji w kontekście interpretacji dzieła artystycznego”* 2015 rok,
- mgr Ewa Witczak – AM Bydgoszcz – temat pracy *„Włoska wirtuozeria sonat wiolonczelowych op.1 Salvatore Lanzettiego. Wpływ teorii afektów na styl kompozytora”* 2016 rok,

Pani Renata Marzec dwukrotnie pełniła funkcję recenzenta w przewodach doktorskich. W 2014 roku była recenzentem przewodu habilitacyjnego dr Bolesława Siarkiewicza. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała ją na recenzenta w postępowaniach habilitacyjnych dr Anny Armatys – Borelli /2013/, dr Katarzyny Polonek /2015/ i dr Błażeja Golińskiego /2016/. W 2013 roku jako członek komisji habilitacyjnej pełniła funkcję sekretarza w postępowaniu habilitacyjnym dr Bożeny Maciejowskiej.

Konkluzja

Pani dr hab. Renata Marzec jest wrażliwą artystką, wnikliwym pedagogiem, wychowawcą młodych pokoleń wiolonczelistów oraz doskonałym organizatorem. Przez wiele lat pełniła funkcję dziekana Wydziału Instrumentalnego w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Równolegle prowadziła intensywną działalność artystyczną, którą kontynuuje do dzisiejszego dnia. Jej osiągnięcia artystyczne i naukowe, dydaktyczne i w zakresie kształcenia kadry stanowią ważny wkład w kulturę muzyczną w Polsce.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek artystyczny, naukowy, dydaktyczny i w zakresie kształcenia kadry pani dr hab. Renaty Marzec w pełni spełnia wymagania art. 26 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. Wniosek o nadanie jej tytułu profesora sztuki muzycznej popieram bez zastrzeżeń.

Prof. dr hab. Stanisław Firlej

